Maleïda escriptura

Per PepMaria el dc., 14/03/2018 - 08:00

El darrer trimestre de 2017 ha estat mogut degut al procés polític català. Un factor que penso que ha aportat incomprensió i amargor ha estat justament l'ús excessiu de missatges escrits i el poc ús del llenguatge oral. Quanta violència han sembrat missatges escrits que ignoren la complexitat d'idees i sentiments hostatjats al cor de les persones que els escriuen!La invenció de l'escriptura semblava constituir un avenç en la història de la humanitat. Però ja Plató (427-347aC) n'advertia els perills:
" [A]quest invent donarà origen en les ànimes dels qui l'aprenguin a l'oblit, per descuit del cultiu de la memòria; ja que els homes, per culpa de llur confiança en l'escriptura, seran portats al record des de fora, per uns caràcters aliens a ells; no des de dins, per llur propi esforç (...) Aparença de saviesa i no saviesa veritable procures als teus deixebles." *Fedre* 274E-275B
La maledicció de l'escriptura per Plató és que només permet conèixer "des de fora": usant caràcters o paraules "alienes", el significat de les quals no podem comprendre a fons. La saviesa demana conèixer "des de dins": comprendre les paraules a partir de la vida de la persona que les pronuncia. I aquesta desconnexió persona-paraula es fa encara més perillosa quan les paraules escrites viatgen lluny – cosa que les tecnologies de la comunicació faciliten avui a cost nul. De nou Plató:
"Per tant, reflexiona i pren cura de no haver-te de penedir un dia del que avui has permès vergonyosament de divulgar. La salvaguarda més gran serà no escriure, sinó aprendre de memòria, perquè és impossible que els escrits no acabin en el domini públic (...) Tan aviat com hagis llegit i rellegit aquesta carta, crema-la." *Carta Segona* 314b-314c.
En canvi, la comunicació oral inclou no només emissió de paraules sinó una comunicació més ampla i profunda entre persones senceres. Per això la paraula parlada i escoltada és una benedicció que transmet vida. Ho exemplifica una història real del filòsof Martin Buber:
"El meu avi ja estava paralític. Un dia li van demanar que expliqués una història, una història que hagués viscut amb el seu mestre. Llavors va explicar com aquell home sant que era el seu mestre tenia el costum de saltar i ballar mentre resava. I, en explicar-ho, el meu avi es va aixecar, i el relat el va embolcallar de tal manera que va començar a saltar i a ballar per mostrar com ho feia el mestre. En aquell instant es va curar." (J. Toledano Mendonça (2017) *Petita teologia de la lentitud* p.53)

Així doncs, la comunicació que inclou mútua presència i paraules parlades/escoltades transmet vida, guareix. D'ací la importància, en cas de problemes que afecten a la nostra vida íntima, de comunicar-nos presencialment amb persones que ens escoltin profundament. Les comunicacions escrites als psiquiatres, als confidents o als confessors no solen ser guaridores.
La paraula escrita tanca- és bona per acabar debats, per donar ordres, per exercir el poder. És inevitable per a l'acció a distància. La paraula oral obre a la presència de l'altre i permet l'emergència de la vida.
.....
"Algú va dir: 'En Yong és humà però no té eloqüència.' El mestre digué: 'De què serveix l'eloqüència? Si hom s'oposa als altres amb facilitat de paraula, moltes vegades és detestat per la gent. No sé si és humà, però ¿de què li serviria l'eloqüència?'"
Confuci *Analectes* V, 5.
· "- S'ha de ser molt pacient – va respondre la guineu. – Per començar t'asseuràs una mica lluny de mi, així, a l'herba. Jo et miraré de reüll i tu no diràs res. El llenguatge és una font de malentesos. Però cada dia et podràs asseure una mica més a prop..."
A. de Saint Exupéry *El petit príncep* XXI.
· "La llengua no té ossos, però en trenca de molt grossos." (Refrany popular)
· "Al principi existia el qui és la Paraula. La Paraula estava amb Déu, i la Paraula era Déu (...) El qui és la Paraula s'ha fer carn i ha plantat entre nosaltres la seva tenda." (*Evangeli de Joan* 1, 1-2, 14)
· "I ara queda't en silenci.
Deixa que parli Aquell que crea les paraules.
Ell va crear la porta,
Ell va crear el pany,
i també va crear la clau."
Rumi *Ell també va fer la clau*
.....
· De quins malentesos, alimentats per missatges escrits, has estat testimoni?
· En quines ocasions has experimentat la vida emergint del diàleg i la presència?